

College van beroep voor de examens

U/2019/08052/MIC
CBE2019-006

Verzonden: 14 oktober 2019

Zaak 2019-006

Datum uitspraak: 18 september 2019

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant,

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

I. PROCESVERLOOP

1. Bij brief d.d. 23 november 2018, met daarbij behorende bijlagen (inhoud vrijstellingsbesluit), heeft verweerster beslist op het vrijstellingsverzoek van appellant d.d. 22 september 2018 voor de wo-bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid
2. Bij brief d.d. 4 januari 2019 (met bijlagen), door het College van beroep voor de examens van de Open Universiteit (hierna te noemen: het College) ontvangen op 4 januari 2019, heeft appellant beroep hiertegen ingesteld. Dit beroep heeft hij, zowel inhoudelijk als voor wat betreft het inzenden van nadere stukken, aangevuld per e-mail, door het College ontvangen d.d. 7 februari 2019.
3. Bij brief d.d. 7 februari 2019 heeft het College aan appellant verlenging van de termijn inzake het indienen van een verdere inhoudelijke motivering verleend. Deze aanvulling is door het College ontvangen op 22 februari 2019.
4. Bij brief d.d. 26 februari 2019 heeft het College verweerster verzocht om in overleg met betrokkene na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is.
5. Bij brief d.d. 18 maart 2019 heeft verweerster het College verzocht om verlenging van de termijn. Het College heeft uitstel verleend tot 10 april 2019.
6. Bij brief d.d. 20 maart 2019 heeft het College aan appellant medegedeeld dat de termijn voor het doen van uitspraak met 6 weken wordt verlengd.
7. Bij brief d.d. 4 april 2019 heeft verweerster aangegeven dat geen minnelijke schikking mogelijk is en appellant verzocht aan te geven of hij zijn beroep al dan niet wenst door te zetten.
8. Bij brief d.d. 3 juni 2019 heeft het College aan appellant medegedeeld dat de termijn voor het doen van uitspraak nogmaals met 4 weken wordt verlengd.
9. Per fax d.d. 28 juni 2019 ontving het College een ingebrekestelling van appellant, daar het College niet tijdig een beslissing heeft genomen. Appellant heeft het College op 22 mei 2019 per faxbericht dat appellant zijn beroep wenst door te zetten. Deze kennisgeving heeft het College op die datum niet bereikt.
10. Wegens de vakantieperiode zijdens appellant bleek het niet mogelijk om in augustus een zitting te plannen.
11. Verweerster heeft op d.d. 18 juli 2019 een verweerschrift met de daarbij horende bijlagen overgelegd. Dit verweerschrift is per brief d.d. 24 juli 2019 aan appellant doorgezonden.
12. Bij brief d.d. 16 augustus 2019 heeft het College appellant uitgenodigd voor de hoorzitting.
13. Het College heeft het beroep van appellant behandeld in een openbare zitting op 18 september 2019, alwaar appellant telefonisch werd gehoord.
14. Namens verweerster zijn verschenen mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris Commissie voor de examens, bijgestaan door mevrouw mr. A.H.E.C. Jordaans, lid van de Commissie Vrijstelling en Toelating Rechtswetenschappen (thans de Examenkamer).

II. MOTIVERING

1. Uit het verhandelde ter zitting en uit hetgeen door partijen in de overgelegde stukken naar voren is gebracht, is voor het College het volgende komen vast te staan.
2. Het beroep van appelland richt zich tegen het vrijstellingsbesluit van 23 november 2018, inhoudende dat aan appelland vrijstelling is verleend voor 55 studiepunten ten behoeve van de wo-bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid.
3. Appelland heeft in beroep (onder meer) aangegeven dat hij in de jaren 2002, 2003, 2004, 2005 en 2006 verschillende cursussen heeft behaald aan de Universiteit van Amsterdam. Hij heeft in 2009 zijn studie voortgezet en heeft in de jaren 2009, 2010, 2012, 2013 en 2014 tevens verschillende cursussen behaald tot een totaal van 165 studiepunten binnen de bachelor Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit van Amsterdam. Appelland is van mening dat hij meer dan de gegeven vrijstelling dient te krijgen. Dat appelland certificaten voor 2009 heeft behaald, kan hem niet worden tegengeworpen ingevolge artikel 7.10 lid 4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), waarin is bepaald dat de geldigheid van certificaten enkel beperkt kan worden indien de inhoud van de cursussen waarvoor het certificaat werd behaald, aantoonbaar verouderd is. Verder vraagt appelland zich af op basis waarvan verweerster tot de conclusie is gekomen dat de cursussen die hij heeft behaald vóór 2009 verouderd zijn. Appelland is van mening dat verweerster dit onvoldoende heeft onderbouwd. Daarnaast heeft appelland aangegeven problemen te hebben met de procedurele gang van zaken, zo werd appelland geen minnelijke schikking aangeboden en heeft het College niet tijdig uitspraak gedaan.
4. Onder verwijzing naar het verweerschrift benadrukt verweerster dat appelland voor cursussen behaald voor 2009 geen vrijstelling kan krijgen conform het vigerende vrijstellingenbeleid waarin de Open Universiteit nadere regels heeft gesteld ten aanzien van de beperkte geldigheid van certificaten van de studie Rechtswetenschappen. Verweerster stelt dat Rechtswetenschappen dusdanig aan verandering onderhevig is, dat de Open Universiteit gerechtvaardigd in de regeling heeft opgenomen dat certificaten die langer dan 12 jaar geleden zijn behaald, niet kunnen leiden tot vrijstelling.
5. Ter zitting is gebleken dat verweerster kennis heeft genomen van de na het nemen van het bestreden besluit toegezonden stukken en zich op basis daarvan een standpunt heeft gevormd. Verweerster heeft alle toegezonden stukken inhoudelijk onderzocht, maar geen aanleiding gezien de eerdere vrijstellingsbeslissing aan te passen.
6. Artikel 7.10, lid 4, van de WHW bepaalt: "Het instellingsbestuur kan de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens beperken, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur in een individueel geval te verlengen. De geldigheidsduur van een met goed gevolg afgelegd tentamen kan uitsluitend worden beperkt, indien de getentamineerde kennis of het getentamineerde inzicht aantoonbaar verouderd is, of indien de getentamineerde vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn. Het instellingsbestuur stelt nadere regels vast omtrent de uitvoering van dit lid en over de wijze waarop bij het beperken van de geldigheidsduur in redelijkheid rekening wordt gehouden met bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 7.51, tweede lid. De geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens wordt in geval van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 7.51, tweede lid, ten minste verlengd met de duur van de op grond van artikel 7.51, eerste lid, toegekende financiële ondersteuning."
7. Op grond van artikel 7.12b, lid 1, aanhef en onder d, van de WHW is de Commissie voor de examens bevoegd om vrijstelling te verlenen voor het afleggen van één of meer tentamens.
8. Op grond van artikel 7.13, lid 2, aanhef en onder r, van de WHW bevat de Onderwijs- en Examenregeling (OER) de gronden waarop de Commissie voor de examens voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens.
9. In artikel 5.1 Vrijstelling en vrijstellingenbeleid van de OER 2018-2019 WO Bacheloropleidingen is onder a bepaald:
"Op verzoek van de student kan de Commissie voor de examens vrijstelling voor één of meer tentamens in het kader van een door de student aangegeven opleiding verlenen. Als vrijstellingsgrond voor het vorige lid geldt:

1. Elders gevolgd onderwijs van hbo- of universitair niveau dat, naar het oordeel van de Commissie voor de examens, naar inhoud, omvang en niveau in voldoende mate overeenstemt met het vrij te stellen deel van de opleiding van de Open Universiteit en de student daardoor reeds in gelijke of hogere mate een bewijs van bekwaamheid heeft geleverd;
 2. Buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden die, naar het oordeel van de Commissie voor de examens, naar inhoud, omvang en niveau, voldoende overeenstemmen met het vrij te stellen deel van de opleiding.”
10. In de Uitvoeringsregeling bij de OER 2018-2019 WO Bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid is in onderdeel E Bijzonderheden ten aanzien van het bachelorexamen over de geldigheidsduur behaalde certificaten bepaald: “De geldigheidsduur van de tentamens van de wo-bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid bedoeld in artikel 5.2 van de OER 2018-2019 voor de wo-bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid is 12 jaar. Er kan enkel vrijstelling afgegeven worden voor elders afgegeven certificaten dan wel afgeronde cursussen die maximaal 11 jaar oud zijn. Is een certificaat dan wel afgeronde cursus minimaal 12 jaar geleden behaald, dan kan geen vrijstelling gegeven worden. De beperkte geldigheid is niet van toepassing op cursussen die reeds voor de datum van publicatie van de beperking (1 juli 2009) zijn besteld of behaald.”
 11. Appellant heeft een beroep gedaan op het bepaalde in artikel 7.10, lid 4 van de WHW en daarbij aangevoerd dat zijn kennis van de reeds met goed gevolg afgelegde vakken zeer actueel en aantoonbaar niet verouderd is.
 12. Op grond van het bepaalde in artikel 7.10, lid 4, van de WHW kan de geldigheidsduur van een tentamen uitsluitend worden beperkt indien de getentamineerde kennis aantoonbaar verouderd is. Met de regeling zoals die is neergelegd in onderdeel E van de OER 2018-2019 voor de wo-bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid, heeft verweerster haar beleid hierover vastgelegd. De gegeven motivering voor het beperken van de geldigheidsduur van afgelegde tentamens tot 12 jaar, acht het College niet kennelijk onredelijk, nu als een feit van algemene bekendheid beschouwd kan worden dat het recht in vele rechtsgebieden frequent wijzigt. Het College stelt vast dat verweerster bij de uitvoering van dit beleid consequent heeft gehandeld en daarbij oog heeft gehad voor de onderscheidene vakken. Het College wijst daarbij op verweersters standpunt dat de verjaringstermijn van 12 jaar niet relevant is wanneer een vakinhoudelijk niet gewijzigd is en dat appellant zo vrijstelling heeft gekregen van het vak Rechtsgeschiedenis ondanks dat dit vak door hem in 2003 behaald is.
 13. Voor de tentamens die appellant na 2009 heeft behaald heeft verweerster zich naar het oordeel van het College eveneens voldoende gemotiveerd op het standpunt gesteld dat deze vakken naar inhoud, niveau of omvang niet overeenkomen met vergelijkbare vakken aan de Open Universiteit. Zo komt appellant niet in aanmerking voor vrijstelling van een cursus met een omvang van 5 studiepunten, wanneer appellant slechts 4 studiepunten voor een vergelijkbare cursus heeft behaald bij de Universiteit van Amsterdam.
 14. Appellant heeft aangevoerd dat met name de specifieke toelichting in het besluit gebrekkig is. Het College stelt vast dat appellant bij zijn verzoek van 22 september 2018 bijlagen heeft gevoegd, waaronder een Cijferlijst met de tentamenuitslagen in de periode van 01-01-1900 t/m 07-01-2016, een overzicht van studie jaren met daarbij steeds vermeld de behaalde vakken en bijbehorende studiepunten in dat jaar en een werkgeversverklaring ter ondersteuning van het vrijstellingsverzoek op grond van praktijkervaring. Het verzoek bevat slechts summiere inhoudelijke informatie wat betreft de inhoud van de cursussen. Het bestreden besluit is hier een reactie op. Gelet op de stukken die appellant bij de aanvraag heeft verstrekt is het College van oordeel dat de gegeven motivering dan ook niet ontoereikend is.
 15. Appellant heeft op 22 februari 2019 aanvullende stukken overgelegd. Hij heeft daarbij een overzicht verstrekt waaruit onder meer blijkt hoe de vakken van de Open Universiteit zich verhouden tot de reeds behaalde vakken aan de Universiteit van Amsterdam. En verder hij bijgevoegd, per onderdeel, de cursususomschrijvingen van de desbetreffende vakken uit de studiegidsen van respectievelijk de Open Universiteit en de Universiteit van Amsterdam. Uit de gegeven toelichting ter zitting is gebleken dat verweerster deze nadere stukken bij de zaak heeft betrokken. Verweerster heeft echter geconstateerd dat meer vrijstelling niet gegeven kan worden omdat de door appellant gevolgde vakken naar inhoud, niveau of omvang niet overeenkomen. Gelet op de gegeven voorbeelden ter zitting is het College van oordeel dat dit standpunt van verweerster gevolgd kan worden. Het College voegt er wel aan toe dat voor de kenbaarheid van het standpunt van verweerster een korte toelichting per cursus waarom geen vrijstelling wordt gegeven, voor toekomstige gevallen wenselijk is.

16. Appellant heeft verder aangegeven dat voor hem ook de hardheidsclausule van artikel 7.51, lid 2, van de WHW zou moeten gelden, omdat hij wegens werkzaamheden bij de Rechtswinkel, ziekte en bijzondere familieomstandigheden, niet in staat is geweest zijn studie destijds voort te zetten. Verweerster heeft dit verzoek zo opgevat dat appellant aanvoert dat hij 12 jaar gestudeerd heeft en hij vanwege zijn bijzondere omstandigheden al zijn behaalde vakken in de vorm van vrijstellingen terug wil zien. Op deze situatie ziet de hardheidsclausule volgens verweerster niet. Het College overweegt hieromtrent dat het beroep van appellant op de bijzondere omstandigheden, genoemd in artikel 7.51, lid 2, van de WHW, niet kan slagen. Artikel 7.10, lid 4, van de WHW legt een koppeling tussen de bijzondere omstandigheden genoemd in artikel 7.51, lid 2, van de WHW en artikel 7.51, lid 1, van de WHW. Uit die koppeling kan opgemaakt worden dat een financiële ondersteuning vanwege het instellingsbestuur mogelijk aan de orde zou zijn geweest, dit ter beoordeling aan het profileringsfonds. Gesteld noch gebleken is dat hiervan sprake is geweest dan wel dat appellant een beroep heeft gedaan op het profileringsfonds.
17. Voor zover appellant vrijstelling wenst te ontvangen op basis van praktijkervaring, concludeert het College dat de Open Universiteit hier een aparte procedure voor aanbiedt die open staat voor appellant.
18. De conclusie is dat het beroep ongegrond is.
19. Bij faxbericht van 28 juni 2019 heeft appellant het College in gebreke gesteld, nu het College niet tijdig heeft beslist op het beroep. Daarin wordt appellant gevolgd. Terzijde wordt nog opgemerkt dat het College betreurt dat haar het faxbericht van 22 mei 2019, waarin appellant heeft aangegeven zijn beroep te willen doorzetten, niet heeft bereikt. Appellant heeft een verzendbevestiging van dit faxbericht overgelegd. Het niet-bereiken van dit faxbericht bij het College is dan ook een omstandigheid die voor rekening en risico van het College en de Open Universiteit komt. Eveneens betreurenswaardig is de verdere vertraging die in de afhandeling van het beroep is ontstaan. Voor wat betreft de verbeurde dwangsom overweegt het College als volgt.
20. Op grond van het bepaalde in artikel 4:17, lid 3, van de Algemene wet bestuursrecht is de eerste dag waarover de dwangsom verschuldigd is, de dag waarop twee weken zijn verstreken na de dag waarop de termijn voor het gegeven van de beschikking is verstreken en het bestuursorgaan van de aanvrager een schriftelijke ingebrekestelling heeft ontvangen. Toegepast in deze zaak betekent dat het volgende.
21. De ingebrekestelling is ontvangen op 28 juni 2019. Op deze datum was de termijn al verstreken waarbinnen het College had dienen te beslissen. De eerste dag waarover een dwangsom is verschuldigd is dan 13 juli 2019. Gelet op de sindsdien verstreken periode zal het College bepalen dat de Open Universiteit voor het maximale aantal van 42 dagen een dwangsom verschuldigd is. De Open Universiteit dient aan appellant een bedrag van € 1442,- te vergoeden, conform hetgeen bepaald is in artikel 4:17 lid 1, van de Algemene wet bestuursrecht.
22. Voor zover het beroep toeziet op het verzoek om te voorzien in de vergoeding van de proceskosten, beslist het College dat de kosten inzake het vrijstellingsverzoek ad € 161,- niet in aanmerking komen voor vergoeding. Daarvoor geldt dat het beroep ongegrond is, deze kosten niet worden genoemd in artikel 1 van het Besluit proceskosten bestuursrecht en er ook anderszins geen grondslag is om deze kosten te vergoeden.

III. BESLISSING

Gelet op artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek beslist het College als volgt.

Het College:

- verklaart het beroep ongegrond;
- bepaalt dat de Open Universiteit aan appellant dient te vergoeden een dwangsom ter hoogte van € 1.442,-.

Aldus vastgesteld door mr. dr. J.M.E. Derks, voorzitter, dr. ir. H.L. Jonker, drs. M.L.A. Hertsig LLB, H.C.E. Pepels en drs. I.V. Storm-Stevelmans, leden, in tegenwoordigheid van S.E.M. van der Westen LLB, secretaris, op 18 september 2019.

w.g. de secretaris,

w.g. de voorzitter,

S.E.M. van der Westen LLB

mr. dr. J.M.E. Derks

voor eensluidend afschrift,

S.E.M. van der Westen LLB

Tegen een besluit van het College van beroep voor de examens kan door een betrokkene binnen zes weken na verzending van dat besluit beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het hoger onderwijs (artikel 7.66 WHW), Postbus 16137, 2500 BC Den Haag